

ALOITTAVAN YRITYKSEN IPR-CHECKLIST

Onnea uudelle yrittäjälle!

Suomi tarvitsee yrittäjiä ja etenkin kansainvälisille markkinoille tähtääviä kasvuyrityksiä. Kansainvälistyville kasvuyrityksille immateriaalioikeudet, IPR:t (intellectual property rights), ovat tärkeitä. Usein yrityksen arvosta valtaosa koostuu juuri IPR:stä. Hyvin hoidettuna ne nostavat yrityksen arvoa ja pienentävät liiketoimintaan liittyviä riskejä.

Tämän oppaan tarkoituksena on antaa teille helppo ja käytännöllinen työkalu, jolla pääsette alkuun IPR-omaisuutenne ja siten yrityksenne arvon kasvattamisessa.

Antoista yrittämistä,

Erkki Holmila

Founding partner, IPR-lakimies
Ipriq Intellectual Property Law

erkki.holmila@ipriq.com

Tavaramerkki.fi
+358 50 320 7744

1. Patentit

Suojan kohde: Suojaa tuotteeseen tai sen valmistukseen liittyvät keksinnöt.

Myöntävä viranomainen: Patentti myönnetään PRH:ssa (Suomi) tai Euroopan Patenttivirastossa (EU).

Myöntämisen edellytykset: Patentin myöntämisen edellytyksenä uutuus ja keksinnöllisyys.

Suoja-aika: Maksimissaan 20 vuotta.

Muuta: Yrityksellä on oikeus ottaa nimiinsä työntekijöiden tekemät keksinnöt. Työntekijöiden keksinnöt ei kuitenkaan automaattisesti kuulu yritykselle.

Checklist

- Ethän ole liian vaatimaton yrityksen ideoiden patentoitavuuden suhteen, vaan kysy niistä tarvittaessa mielipiteen asiantuntijalta. Usein pienikin tuoteparannus tai yksinkertainen keksintö voi olla patentoitavissa.
- Harkitse, onko parempi pitää keksintö liikesalaisuutena kuin patentoida se. Patentoitu keksintö tulee julkiseksi.
- Ota tarvittaessa oikeudet työntekijöiden tekemiin keksintöihin. On suositeltavaa perehtyä työsuhdekeksintölakiin ja monissa tapauksissa laatia yritykselle työsuhdekeksintöohjesääntö.
- Älä julkaise suojattavaksi haluttuja keksintöjä ennen niiden patentointia.
- Ota patentit huomioon yhteistyö- ja muissa sopimuksissa.

2. Tavaramerkit

Suojan kohde: Tuotteen elementit kuten nimi, logo tai kuvio josta tuote tunnustetaan.

Myöntävä viranomainen: Tavaramerkin myöntää Suomessa Patentti- ja rekisterihallitus (PRH), ja EU:ssa Euroopan unionin teollisoikeusvirasto (EUIPO).

Myöntämisen edellytykset: Suomessa erottamiskyky (eli merkki ei kuvaile tuotetta) ja että muilla ei aiempia samankaltaisia merkkejä rekisteröitynä, EU:ssa vain erottamiskyky.

Suoja-aika: Uudistetaan 10 vuoden välein, voimassaoloaikaa ei ole rajoitettu.

Muuta: Suomessa tavaramerkkioikeudet voi saada myös vakiinnuttamalla. Merkki on vakiintunut, kun se on "yleisesti tunnettu". Rekisteröity tavaramerkki merkitään ® -merkinnällä, rekisteröimättömän tavaramerkin yhteydessä voi käyttää ™ -merkintää.

Checklist

- Ota tuotteita/palveluja nimetessä huomioon, että tuotetta/palvelua kuvailevaa nimeä ei voi lähtökohtaisesti suojata tavaramerkillä.
- Selvitä tavaramerkkitietokannoista, että muut yritykset eivät ole rekisteröineet samankaltaista tavaramerkkiä ja siten muodosta riskiä oman merkin käytölle/rekisteröinnille.
- Suojaa yrityksen nimen ja tuotteiden/palvelujen nimet tavaramerkillä tärkeimmissä maissa.
- Älä käytä tuotteen/palvelun nimeä kuvailevana yleissanana esim. taivuttamalla tai kirjoittamalla sen pienellä alkukirjaimella.
- Jos tuotteen/palvelun nimi on niin kuvaileva, että sille ei saa rekisteröintiä, dokumentoi merkin käyttö siten, että merkki voidaan myöhemmin rekisteröidä vakiintumisen (käytön kautta saadun erottamiskyvyn) perusteella.
- Käytä ®-merkintää osoittamaan yrityksen rekisteröidyt tavaramerkit, ja muiden tuotteiden kohdalla ™-merkintää. ™-merkintä on erityisen tärkeä kuvailevaa merkkiä vakiinnutettaessa.
- Dokumentoi tavaramerkin käyttö, jotta rekisteröintiä ei voida myöhemmin kumota käyttämättömyyden perusteella.
- Tiedosta, että merkin loukkauksiin tulee puuttua, jotta kielto-oikeutta ei passiivisuuden vuoksi menetetä.
- Ota tavaramerkkioikeudet huomioon yhteistyö- ja muissa sopimuksissa.

3. Mallit

Suojan kohde: Tuotteen tai sen osan ulkomuoto tai ulkonäkö, ml. graafiset käyttöliittymät.

Myöntävä viranomainen: Suomessa Patentti- ja rekisterihallitus (PRH), ja EU:ssa Euroopan unionin teollisoikeusvirasto (EUIPO).

Myöntämisen edellytykset: Mallin uutuus ja yksilöllisyys.

Suoja-aika: Maksimissaan 25 vuotta.

Muuta: EU:ssa 3 vuoden automaattinen rekisteröimätön mallisuoja uusille malleille.

Checklist

- Älä julkaise suojattavaksi haluttuja malleja ennen niiden rekisteröintiä.
- Jos keskusteleet tai näytät mallin yhteistyökumppanille tai muulle taholle, varmista että heillä on velvollisuus pitää malli salaisena.
- Suojaa mallit kotimarkkinoiden lisäksi myös tärkeimmissä kohdemaissa.
- Tiedosta, että muissa maissa tehtävät rekisteröinnit tulee tehdä prioriteettiaikana (6 kk ensimmäisestä hakemuksesta). Lisäksi joissakin maissa malli voidaan suojata vielä grace periodin (ks. alla) kohdemaan edellytysten täytyessä.
- Muista myös, että jos malli on julkistettu, voidaan se maasta riippuen vielä rekisteröidä ns. grace periodin aikana (EU:ssa 12 kk.). Tämän varaan ei kannata kuitenkaan laskea.
- Mallin rekisteröintiä haettaessa harkitse mallin julkaisemisen lykkäämisen pyytämistä, jos mallin julkaiseminen voi estää tuotteeseen liittyvän patentin tai hyödyllisyysmallin saamisen. Julkaisemisen lykkäämisellä voidaan myös hankaloittaa mahdollisten kopiajien toimintaa.
- Ota mallioikeudet huomioon yhteistyö- ja muissa sopimuksissa ja varmistan niiden kuulumisen yritykselle myös työsopimuksissa.

4. Tekijänoikeudet

Suojan kohde: Taiteelliset teokset ja luovan työn tulokset, ml. tietokoneohjelmat..

Myöntävä viranomainen: Toisin kuin muut IPR:t, tekijänoikeuksia ei voi "rekisteröidä" Suomessa tai EU:ssa.

Myöntämisen edellytykset: Tekijänoikeus syntyy automaattisesti kun "teoskynnys" ylittyy.

Suoja-aika: 70 vuotta tekijän kuolemasta.

Muuta: Tekijänoikeus syntyy pääasiassa tekijälle, ei tilaajalle tai työnantajalle. Tekijänoikeus voidaan ilmoittaa © -merkinnällä.

Checklist

- Varmista työsopimuksilla ja muilla sopimuksilla, että työntekijöiden, yhteistyökumppaneiden ja palveluntarjoajien työn seurauksena syntyvät tekijänoikeudet on siirretty yrityksellesi.
- Käytä tekijänoikeuden osoittavaa © merkintää yrityksen materiaaleissa.
- Vaikka tekijänoikeudet syntyvät ilman rekisteröintiä, rekisteröi tekijänoikeudet tarvittaessa niissä maissa, joissa se on mahdollista (esim. USA).
- Ethän käytä tekijänoikeudella suojattua materiaalia (esim. Internetistä ladattavat kuvat) ilman oikeudenhaltijan lupaa.
- Valvo omien tekijänoikeuksien käyttöä ja puutu luvattomaan käyttöön tarvittaessa.

Tutkimus: PK-yritykset ja IPR

Mitä suomalaiset pk-yritykset sanovat syyksi suojata IPR:ää?

- 93% - Suoja kopiointia vastaan
- 85% - Varmuus siitä, että oikeus on olemassa
- 85% - Arvos ja imago muiden tahojen silmissä
- 66% - Parantaa neuvotteluasemaa muihin tahoihin nähden
- 42% - Parantaa mahdollisuutta saada rahoitusta
- 41% - Muutkin suojaavat
- 26% - Lisensointi

Miten suomalaiset pk-yritykset arvioivat suojauksen vaikutuksen?

- 50% - Positiivinen
- 18% - Erittäin positiivinen
- 2% - Negatiivinen
- 4% - Ei tiedä

Mitkä ovat eurooppalaisten pk-yritysten raportoimat hyödyt IPR-suojauksesta?

- 78% - Parempi maine ja luotettavuus
- 58% - Vahvistaa pitkántähtäimen liiketoimintanäkymiä
- 57% - Lisää liikevaihtoa
- 47% - Uusia markkinoita / laajeneminen
- 46% - Uusia yhteistyömahdollisuuksia toisten yritysten kanssa
- 33% - Parempi kannattavuus
- 21% - Työllistävä vaikutus
- 16% - Helpompi saada rahoitusta
- 6% - Muu hyöty

Lähde: [EUIPO - SME Scorecard tutkimus](#)

Aloittavan yrityksen IPR-checklist

Tavaramerkki.fi

Tavaramerkki.fi palvelu on helpoin ja nopein tapa hoitaa brändin suojaus kustannustehokkaasti. Palvelu auttaa sinua tekemään oikeita valintoja hyvän hakemuksen tekemiseksi. Kokenut IPR-juristi tarkistaa lopulta hakemuksen ennen vireille laittamista. Voit palvelun avulla suojata brändisi n. 100 maassa.

Ipriq Intellectual Property Law

Tavaramerkki.fi palvelun tarjoaa Ipriq Intellectual Property Law. Ipriq on kahden kokeneen IPR-juristin vuonna 2016 perustama toimisto, joka keskittyy etenkin startup-yritysten, kasvuyritysten ja pk-yritysten auttamiseen. Haluamme tarjota yrityksille vaihtoehdon, jossa ne saavat ison toimiston osaamisen pienen toimiston ketteryydellä ja kustannusrakenteella. Toimimme aiemmin Suomen isoimmassa IPR-lakitoimistossa, jossa olimme molemmat osakkaina ja johtotehtävissä. Meillä on pitkä kokemus brändin suojaamisesta pienistä startup-yrityksistä merkittäviin kansainvälisiin yrityksiin ja luksusbrändeihin saakka. Panostamme erityisesti alan parhaiden sähköisten palveluiden kehittämiseen, ja osaamisemme on kansainvälisesti noteerattu alan rankingeissa.

Vastuunrajaus

Luettavuuden ja ymmärrettävyyden vuoksi oppaassa esitettyjä asioita on saatettu yksinkertaistaa, ja niihin voi liittyä muita sellaisia vaikuttavia seikkoja, joita ei ole oppaassa mainittu. Sivustolla esitetyt oikeudelliset näkemykset ja ohjeet ovat yleisluontoisia, eivätkä välttämättä sovellu yksittäiseen tapaukseen. Ipriq ei ole vastuussa mistään vahingosta, joka johtuu siitä, että sivuston käyttäjä on tehnyt tai jättänyt jotain tekemättä sivustolla esitetyn tai mielipiteen tiedon perusteella.

Ipriq Intellectual Property Law

Eteläesplanadi 2

00130 Helsinki, Finland

email@ipriq.com

Tavaramerkki.fi

Ipriq.com

TSEMPPIÄ MAAILMAN VALLOITUKSEEN

Lisätietoja IPR:stä ja brändien suojaamisesta
Tavaramerkki.fi

